

עלון
דו שבועי

ענג שבת

פרשת: עקב - ראה

עלון מס' 21 (1095)
(שנה עשרים ושבע)

יוצא לאור ע"י העמותה להשרשת ערכים יהודיים לאומיים

י"ט במנחם אב ה'תשע"ג
(26.07.2013)

מועדי השבת עקב

ער"ש מוצ"ש

20.20	19.05	י-ם
20.22	19.20	ת"א
20.23	19.13	חגיגה
20.21	19.21	ב"ש
20.19	19.14	אילת

זמני היום והלימודים היומיים:

משבת עקב - יום ו'	(אופק ת"א)
עלות השחר	4.07 - 4.13
זמן הנחת תפילין	4.37 - 4.43
הנץ החמה (מישור)	5.53 - 5.57
הנץ החמה (הנראה)	5.57 - 6.02
ס"ז ק"ש מג"א	8.27 - 8.30
צאת היום	12.47 - 12.47
מנחה גדולה	13.22 - 13.22
שקיעת החמה	19.41 - 19.37
צאת הכוכבים ב'	20.31 - 20.27

דף יומי: פסחים לו - מג

מועדי השבת ראה

ער"ש מוצ"ש

20.14	18.59	י-ם
20.16	19.15	ת"א
20.17	19.07	חגיגה
20.15	19.16	ב"ש
20.13	19.09	אילת

זמני היום והלימודים היומיים:

משבת ראה - יום ו'	(אופק ת"א)
עלות השחר	4.14 - 4.20
זמן הנחת תפילין	4.44 - 4.50
הנץ החמה (מישור)	5.58 - 6.02
הנץ החמה (הנראה)	6.03 - 6.06
ס"ז ק"ש מג"א	8.30 - 8.33
צאת היום	12.47 - 12.46
מנחה גדולה	13.22 - 13.20
שקיעת החמה	19.36 - 19.31
צאת הכוכבים ב'	20.26 - 20.21

דף יומי: פסחים מד - נ

לזמנים נוספים בכל הארץ שלח את המילה "זמן" ובקשתך למספר 1315.
 לדוגמה: "זמן שקיעה מחר בטבריה"
 את העלון ניתן למצוא באתר www.yeshiva.org.il
 ובמכתב אזורי מודפס בקטגוריית עלוני שבת www.moreshet.co.il
 ב"מדינת יהודה" www.moreshet.co.il
 יו"ר העמותה והעורך עו"ד שמואל כהן
 כתובת: רח' בלוק 3, ת"א
 טל: 03-5234054, פקס: 03-5234054
 דוא"ל: smuladv@netvision.net.il
 דפוס: אקסטרה פרינט 50-54-1700

וערבה לה' - על הערבות ההדדית

אחרון הנביאים, מלאכי, כותב בזה הלשון: "וערבה לה' מנחת יהודה, וירושלים כימי עולם, וכשנים קדמוניות" (ג, ד). כותב בלוקט שמעוני על המילים כימי עולם וכשנים קדמוניות. כימי עולם - מאז בריאת העולם, וכשנים קדמוניות - מאז תקופתו של נח. פשוטם של דברים שהתקופה של בריאת העולם והתקופה של ימי נח היו הכי אידיאליים להקב"ה. באלה השנים חפץ הקב"ה. המנחה של יהודה וירושלים היתה ערבה להקב"ה כתקופות אלה.

מה המיוחד בתקופות אלה וצריך עוד להתבונן ולהבהיר למה דוקא מנחת יהודה וירושלים היתה ערבה, מהי אותה מנחה?
 "וערבה" - עניין מתיקות (מצודת דוד). בזמן שמנחת יהודה תהיה ערבה לה' - אז ירושלים "כימי עולם וכשנים קדמוניות".

ובמדרש בשונה מילקוט שמעוני - "כימי עולם" - כימי נח. ו"כשנים קדמוניות" - כימי הבל, שלא הייתה עבודה זרה בעולם (מדרש רבה). מסביר המלבי"ם: הקב"ה מצפה: שלא תהיה ע"ז בעולם, וה' יהיה אחד ושמו אחד.

ויש לברר, מה חזון המדרש עד ימי נח וימי הבל שמנחת יהודה תהיה כ"כ ערבה לה' כמו ימים אלו? אלא, שנראה שבימים אלו נלמד יסוד ערבות - "וערבה לה'", ורק אחרי שנמשך את תפקידנו בערבות הדדית, אז תערב מנחת יהודה לה'.

באמת, זו ירושלים שעושה את כל ישראל חברים, ירושלים שלא ניתנה לחלוקה בין השבטים, וכל השבטים כולם שייכים בה וערבים לה, כי היא ערבה להם, היא זו, שלעתיד לבוא, כשיקויים "וערבה לה' מנחת יהודה" - שיהודה הוא מלך השבטים - אז ירושלים כימי נח וכימי הבל - שלא הייתה ע"ז בעולם וכולם היו מפנים עיניהם כלפי "ה' הוא האלוהים". ולכן הוסיף המדרש ואמר "כימי עולם" שווה ל- "כימי משה" ו"כשנים קדמוניות" שווה ל- "כימי שלמה". משה, שלא כנח, שנקרא רעה מהימנא מפני שלוקח ערבות על אחיו - "וירא בסבלותם" - עד ימי שלמה, שזוכה הוא לבנות את ביהמ"ק בירושלים, ולאחד את כל ישראל סביב ממלכת ה'.

עונשה של המחלוקת - אובדן כללי של כל ההשקעה. מעונשם של קרח ועדתו אנו למדים כמה קשה עונשה של המחלוקת, כאמר רש"י: "בא וראה כמה קשה המחלוקת. שהי בית דין של מטה אין עונשין אלא עד שיביא שתי שערות, ובית דין של מעלה עד עשרים שנה וכאן אבדו יונקי שדים" (רש"י, במדבר ט"ז, כ"ז). הטעם לכך שעונשה של המחלוקת שלא לשם שמים חמורה, משום שמטבעה של המחלוקת להגרר, ולגרור מקורבים אל תוכה, ובכך מתעצמת המחלוקת ומגיעה למחוזות בל ישוערו, עד למצב שאפילו כשבעל המחלוקת יודע בעצמו כי טעות בידו, אין לו את היכולת הנפשית לומר: טעיתי והטעיתי. ובכך נחסמת בפניו החזרה בתשובה.

"מנחה" היא קרבן שווה נפש. מנחה לא באה מן החי, היא פשוטה וזולה וכל אחד יהיה באפשרותו להקריב אותה. על הפסוק "ונפש כי תקריב קרבן מנחה לה'" (ויקרא ב, א), דרשה הגמרא: "אמר ר' יצחק, מפני מה נשתנית מנחה שנאמר בה נפש? אמר הקב"ה מי דרכו להביא מנחה? - ענין, מעלה אני עליו כאילו הקריב נפשו לפני" (מנחות קד, ע"ב). יהי רצון שנזכה אנחנו למען בניין ירושלים ללמוד את הערבות הנדרשת בתוכנו ומתוך אותה ערבות נגיע לערבות המתוקה לנו.

הרב **יעקב יוסף זינגר**, הרב הראשי גבעת שמואל.

<p>העלון מוקדש לזכר ולע"נ רחל לבית הנדליש אלקון ז"ל, נפטרה ב-א' באלול תשל"ח. יהי זכרה ברון!</p>	<p>העלון מוקדש לזכר ולע"נ שלום יעקב בן מנשה וכתון ז"ל, נפטר ב-כ"ה במנחם אב תשס"ט. יהי זכרו ברון!</p>
---	--

סוף שבוע תקשורת

מלון כינר גליל

ימים חמישי-מוצ"ש 15-17/8/13
 בהשתתפות פוליטיקאים ואנשי תקשורת
 בהנחיית: קלמן ליבסקינד ואראל סגל

ראש השנה תשע"ד

מלון קיסר ירושלים
 מלון רות רזינסקי יפו
 מלון תיאודור חיפה
 אירוח נפרי גן כרמים

מבצע חם לקיץ

מלון בונה אילן

ילד אחד חינם
 חגיגה לילדים וכיף להורים

מחירים מיוחדים לנרשמים בסוף השבוע הקרוב
 להזמנות: 052-2500202 | 03-5260900 | shalombb7@walla.com

גשר GESHER TOURS

אופנה לנשים
 אטרקציות יהדות
 תשמישי קדושה
 לימודים שמלות כלה
 בתי מלון

מטפלים
 מסעדות כשרות
 קופונים עסקיים
 צרכנות בריאה
 תפילות
 אירועים
 מתכונים
 קוסמטיקה
 עבודה בעלי מקצוע

דתי פייג' - כל מה שצריך, בקליק.

datipage.co.il

בס"ד

מפעל תפילין

יצור בחי תפילין
 גסות מהודרות בכל
 הנוסחאות

77015 זיס 77

להתייעצות ולהזמנה: 09-8870673

הזמנת ספר
"פרפראות בשבעים עשרים"
 מאת ד"ר שמעון אבינל

הספר כולל נושאים בפרשת השבוע, חגי ישראל, הלוח העברי, סידור תפילה ועוד. בפרפראות גימטריות, נוטריקונים, שעשועי לשון, פרד"ס ועוד. הספר ממצה ומקפי.

מחיר: 90 ש"ח
 כולל מע"מ ומשלוח

נאו"ת דש"א

נופש, אירוח ותרבות, ארגון שבתון עיון ושבת חתן

בית הארחה כחמא שפיכא
 בית הארחה בית ז'ן ויזשליק

ראש השנה תשע"ד (בלעדיות)
 כ"ט אלול תשע"ג - ג' תשרי תשע"ד 4-7/9/13
 3 מניינים, פנסיון מלא, שיעורים והרצאות, פעילות לילדים וספורים מודרכים. מחיר מיוחד לזמן מוגבל אפשרות לחדר אוכל פרטי על בסיס מקום פנוי בהשתתפות הסופר שמחה רז

סוכות (חג ראשון + שבת חוה"מ) תשע"ד
 י"ד - י"ז תשרי תשע"ד 18-21/9/13
 מחיר מיוחד לחבילת 3 לילות (בלעדיות) אפשרי גם לילה ראשון לבדו שבת חוה"מ רק למזמיני חג ראשון. 2 מניינים, פנסיון מלא, שיעורים והרצאות מחיר מיוחד לזמן מוגבל אפשרות לסוכה פרטית בתוספת תשלום

ההרשמה וסתיימות התאריך 31.7.13 וחתמת התאריך 12.8.13
 לפרטים והרשמה והזמנת הספר: שמעון נייד: 052-3611441 | פקס: 08-9268663

דיני השבוע ומנהיגו

שבת פרשת עקב

הפטרה: "ותאמר ציון" (ישעיהו מט, יד).
במנחה פרקי אבות: פרק ה'

שבת פרשת ראה

הפטרה: "עניה סוערה לא נחמה" (ישעיהו נד, יא).

מברכים החודש: אלול

ראש חודש אלול ביום השלישי וביום הרביעי הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה.

המולד: ליל רביעי, שעה 10, 2 דקות, ו-1 חלקים.

לא אומרים אב הרחמים ולא מזכירים נשמות.

במנחה פרקי אבות: ו'

יום שני: אומרים במנחה יום כיפור קטן ולא אומרים תחנון.

יום שלישי: ראש חודש אלול

יום רביעי: ב' ראש חודש אלול

מתחילים לתקוע בשופר בבחינת "עורו ישנים משנתכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם". תוקעים עד ערב ראש השנה. מתחילים גם לומר "לדוד ה' אורי וישעי", וזאת עד שמיני עצרת. בני עדות ספרד מתחילים לומר כל בקר סליחות.

אלול

'מל ה' את בלבב ואת לבב זרעו': ראש תיבות אלול – שבחודש אלול מסייעים לאדם מן השמים על התשובה. אלול משמנו: התבוננות חיפוש וחיסוט; כמו שנאמר 'ותורו את הארץ', ומתרגמים: 'ויאללון ית ארעא'; – שכן הוא ענינו של חודש זה, התבוננות הלב על כל מעשה השנה – לחפור ולעקור מן הלב כל דבר רע ולשוב אל ה'.

אמירת סליחות

בקהילות הספרדים מתחילים לומר "סליחות" מראשית חודש אלול, מחצות הלילה או מלפני אשמורת הבוקר עד אור הבוקר, חוץ מימי שבת וראש חודש, שאין אומרים תחנונים בשבת ובראש חודש.

תניא בפרקי דרבי אליעזר, "ארבעים יום עשה משה בהר סיני, קורא במקרא ביום ושונה במשנה בלילה, ולאחר ארבעים יום לקח את הלוחות וירד אל המחנה, וביום י"ז בתמוז שבר את הלוחות, ועשה (שהה) ארבעים יום במחנה, עד ששרף את העגל וכתתו כעפר הארץ, והרג את כל (מי) אשר נשקף לעגל, והכרית עבודת העגל מישראל, והתקין כל שבט במקומו. ובראש חודש אלול אמר הקדוש ברוך הוא למשה, עלה אלי ההרה, סטלח הקדוש ברוך הוא לישראל. והעבירו שופר בכל המחנה, להודיע שמשו עולה להלך שלא יטעו עוד אחרי עבודה זרה". מכיוון שבראש חודש אלול אמר הקב"ה למשה שיעלה לקבל לחות שניים, שסלח לעדת ישראל, נהגו הספרדים ובני עדות המזרח, לומר סליחות ותחנונים, מיום ראש חודש אלול, עד יום הכיפורים, שבו ירד משה.

קטעים קבועים בנוסח סליחות ספרד: אשרי קדיש, לך ה' הצדקה, אל מלך יושב, שלש עשרה מידות, עננו, חטאנו לפניך, יה שמע אביונו, אם אפס, נפלה נא ביד ה', אליך ה' נפשי אשא, אתאנו, שומר ישראל, ממעמקים קראתיך ה'.

בקהילות האשכנזים מתחילים באמירת "סליחות" במוצאי השבת של השבוע שלפני ראש השנה, אבל אם חל ראש השנה ביום ב' או ביום ג' בשבוע, ולא נשארו לפחות ארבעה ימי "סליחות", מתחילים את אמירתן למוצאי שבת של השבוע שלפני זה. יתכן ומנהג תחילת הסליחות של האשכנזים מקורו ברצון להתחיל את אמירת סליחות ביום בריאת העולם – כ"ה באלול, או מסמוך לו.

מסורת היא, שאמירת הסליחות באשמורת הבוקר רצויה ביותר, כי עת זו היא "עת רצון" והקב"ה קרוב אז לכל קוראיו. לפי ה"זוהר" מתעוררים כוחות הרק שמעט "מנחה" עד חצות, ואילו כוחות הרחמים מתעוררים בחצות הלילה ולפנות בוקר, לכן רצוי לומר "סליחות" מחצות הלילה דווקא או לפנות בוקר.

י"ג מידות והסליחות בארמית

אמירת י"ג מדות (ה' ה' אל רחום ותנון...) ביחיד, כשאינן שם מנין, מובא בסדר רב עמרם גאון (כנראה הסידור הקדמון ביותר), בשם רבינו נתן גאון, שאין רשות לומר י"ג מדות אלא בציבור, כיון שכרת הקב"ה ברית עם משה רבינו ועם אבותינו, שאין י"ג מדות חוזרות ריקם, וכשהציבור מתקבצים, ומבקשים רחמים, ומכוונים את ליבם לאביהם שבשמים, ומתענינים, ועושין צדקה, הקב"ה מרחם

עליהם, ואינו מואס תפילתם. ולפיכך ביחידות כשאינן מנין עשרה מישראל אין לאמרם. וכן כתבו עוד הרבה מהפוסקים, וכן כתב מ"ג מדות בלא עשרה. בשלחן ערוך קבע, שגם יחיד רשאי לקרוא י"ג מדות בטעמי המקרא כקורא בתורה, שאין איסור לקרוא י"ג מדות אלא כשקורא אותם דרך תפילה ותחנונים, שאסור לעשות דברי תורה כתפילה, אבל אם קורא בטעמי המקרא, כמי שקורא בתורה, אין בכך כלום. ופסק כן על פי תשובת הרשב"א, שכתוב בגמרא (ראש השנה יז, ב) שנתעטף הקב"ה כ"שליח ציבור" לפני משה, ואמר לו, כל זמן שישראל עושים לפני כסדר הזה, אני מוחל להם. אבל אם רוצה היחיד לאמרם כדרך שקורא בתורה דרך קריאה בעלמא, רשאי לעשות כן. כך פסק גם החיד"א בספר ברכי יוסף. כך פסק גם להלכה הרב עובדיה יוסף.

דומה לכך נפסק לענין הסליחות שנתקנו לאמרם בלשון ארמית, כגון, ורחמנא, דעני לעניי ענינך, מחי ומסי, וכו', גם כן מבוואר בפוסקים שאין ליחיד לאמרם כלל. ראה גם בחזון עובדיה (ימים נוראים עמ' יא). והטעם לזה, הוא מפני שבני ישראל כשהם בציבור, שכינה עמהם, ואז אין הם צריכים את עזרת מלאכי השרת כדי שתתקבל תפילתם, אבל יחיד צריך לעזרת מלאכי השרת כדי שתתקבל תפילתו, (שבת יב ב). והואיל ומלאכי השרת אינם מבינים לשון ארמית, אל לו ליחיד לבקש צרכיו בלשון ארמית, אלא הטוב מכולם שיבקש צרכיו בלשון הקודש. ובכלל זה שאל לו ליחיד לומר את קטעי הסליחות שבלשון ארמית, ורק בציבור כשיש שם מנין של עשרה מישראל, אז שכינה עמהם, ותפילתם נשמעת.

מזמור כז בתהלים – לדוד ה' אורי

מראש חודש אלול ועד שמיני עצרת – שמחת תורה (כולל) אומרים כל בקר וערב – "לדוד ה' אורי", ואומרים אחריו קדיש יתום. משנה ברורה תקפא, ב. כתב שיש לאומרו בבקו, ובערב לאחר תפילת מנחה – הדגיש במנחה כיון שיש הסוברים שאין לומר תהילים בלילה. אמנם כיום בנוסח אשכנז נאמר בתפילת ערבית. הבחנה נוספת בין אשכנז לספרד ביום שיש בו מוסף. בנוסח אשכנז אומרו לאחר מוסף. בנוסח ספרד ממזרו זה קשור לשחרית. ביום שיש בו מוסף אומרים אותו לאחר שיר של יום. ביום רגיל יש בנוסח ספרד אומרים אותו לאחר שיר של יום ויש שקבעו לאומרו בסיום התפילה. בחודש אלול לאחר שמיעת תקיעת שופר, ואח"כ לאחר עלינו לשבח.

מנהג זה מקורו במדרש: 'ה' אורי' – בראש השנה, 'וישעי' – ביום הכיפורים, ואחר כך: 'כי יצפנני בסוכה' – רמז לסוכות. בספר שם טוב כתב, כי יש עניין סגולי באמירת מזמור זה בימים אלו: "הוא מובטח שיוציא שנותיו וימיו בטוב ויכניע על ידי זה כל המקטרגים ויוציאן בדימוס זכאין בדין".

נוהגים גם לומר אחרי התפילה מזמורי תהלים. במשך חודש אלול נוהגים לומר עשרה מזמורים, כדי לסיים פעמיים ספר תהלים לפני ראש השנה. בעשרת ימי תשובה מרבים במזמורים, כדי לסיים עוד פעם ספר תהלים (משנה ברורה תקפא, ב).

ברכת הלבנה: ממוצאי שבת קודש ה' באלול עד ליל רביעי ט"ז באלול.

כשמברך הברכה אינו פונה אל הלבנה, אלא פניו לכיוון שמתפללים ונותן עיניו בה ומברך, וכתב המגן אברהם (שם ס"ק ח), כי יסתכל בה רק פעם אחת ואח"כ אסור להסתכל בלבנה.

ראש חודש / המאחר לבית הכנסת בהלל

המאחר לבית הכנסת והציבור עומדים בהלל, יאמר אותו תחילה ואח"כ יתפלל (משנה ברורה תכב, טז). כל זה בתנאי שאמר קודם לכן ברכות התורה, ובתנאי שנותר זמן לקריאת שמע ותפילת שמונה עשרה. העומד בפסוקי דזמרה והגיעו ציבור להלל – יפסיק, ויאמר עם הציבור, אבל בלא ברכה (שם במשנה ברורה). המאחר ואמר הלל עם הציבור, ואחר כך נזדמן לו מנין שבו התפלל, רשאי לומר שוב הלל בלא ברכה.

לפני מוסף חולצין התפילין

יש דעה לחלוץ את התפילין לפני "יהי רצון שנשמור חוקיך" ב"ובא לציון". ויש אומרים לחלוץ אחר הקדיש, והמהדרין נוהגים כך (פרי מגדים)...

נקודת מבט על הפרשה

איך לנהוג בהוצאת ספר תורה – תוספת

אנו מודים לעשרות הרבות שהגיבו על שכתבנו בקשר להוצאת ספר תורה. יש שביקשו להוסיף וגם הפנו אותנו לשיח תפילה, שאותו הזכרנו במאמר, בקשר למנהגים נוספים. ואנחנו נוסיף.

א. מכובד אדם להוציא ספר התורה למסרו לחזן. ברמ"א סימן קמ"ז, ומבואר במרדכי סוף מסכת מגילה, שהכיבוד לאדם נוסף משום ברוב עם הדרת מלך. רשאי הש"ץ להקדים עצמו לזכות במצוה זו, ואף ראוי אם יש בזה במה שמונע טרחא דצבורא, שלא יצטרכו לחכות עד שאדם אחר בא לפתוח ארון הקודש (מה שהסברנו בעלון הקודם מה שנהגו בעבר)

ב. בעת שפותחים הארון להוציא ספר התורה אומרים הקהל "ויהי בנסוע...", ובשעת הוצאת ספר התורה חוץ לארון מתחילים הקהל לומר "ברוך שמיא...". וכתבו בתשובה בשערי אפרים שער י' ה"א שהמנהג הרצוי הוא להתחיל לומר בריך שמיא בזמן שמוציאים את הספר תורה מארון הקודש, ולא כאשר ספר התורה עדיין בארון. על כן יש לזה שכיבדו אותו ב"פתיחה" להזדרז להוציא מיד את הספר תורה מארון הקודש.

ג. נהגו שמי שמוציא ספר התורה מחזיק אותו בידו עד אחר בריך שמיא. קורה לעיתים שבינתיים הש"ץ מחכה שימסור לו את הספר תורה, וגם הקהל כבר גמרו לומר בריך שמיא ומחכים, ויש בזה משום טרחא דציבורא. על כן אם הפותח יודע בעצמו שאינו מתפלל מה, מוטב שיוציא את הספר תורה מארון הקודש וימסור אותו לחזן לפני שיאמר בריך שמיא.

ד. מטעם זה – לא לגרום טרחא דציבורא – יש לסגור את ארון הקודש רק אחרי שמסר את הספר תורה לש"ץ. ועוד טעם שעל פי רוב יש מהצבור שעדיין אומרים בריך שמיא, ומוטב שיאמרנו כשארון הקודש פתוח, שאז גם שערי שמים פתוחים, על כן יש לו לסגור את ארון הקודש רק כש"ץ מתחיל "שמע ישראל, או "גדלו" בימי חול.

ה. המנהג הנפוץ לפתוח פרכת ארון הקודש מימין לשמאל (או"ח סימן קכ"ח אות כ"ג).

ו. החיד"א בספר עבודת הקודש (מורה באצבע סימן ג' אות צ') כתב שיש נוהגים כשנכנסה אשתו בחודש ט' לעיבורה הוא סגולה שיעשה פתיחת הארון, והוא מנהג יפה ויש לו סמך על פי הסוד. ר' חיים פלאג'י (סימן א' אות ה') הביא שהיו מקומות שרק פתחו ההיכל וחששו לסגור אותו. וכתב שאין טעם בזה אלא כיון שהתחיל במצוה שפותח ההיכל גם יסגור אותו, כי זה כבוד ספרי תורה, ועוד זאת כשם שעושה סימן יפה למבעי רחמי ד'פתח רחמה, ככה יעשה סימנא טבא דאחר הלידה יסגור ה' בעד רחמה.

מלשון החיד"א "כשנכנסה בחודש ט'" – נראה שלסגולה זו די לפתוח את ההיכל פעם אחת בתחילת התשיעי, משום זריזין מקדימין, ומי שלא הספיק יעשה זאת מתי שיזדמן.

יש הרואים חסרון במנהג זה, כי אין לך יפה מן הצניעות ולכן לא מפרסמים שהאשה הגיע לחודש התשיעי וכן מטעם זה גם יש המקפידים לא לפרסם ברבים שאשתו נכנסה להריון. ז. כפי שהבאנו בעלון הקודם – ש"ץ עם פניו אל קהל המתפללים אומר "שמע ישראל... גדלו...". בעת שמזמינים איש לדבר איתו, מדברים אליו פנים בפנים, וכאן הש"ץ

מזמין את הצבור להגדיל אתו שם ה', והיה דרוש לעמוד כנגדם פנים בפנים.

הציבור עונים אחרי הש"ץ. וכתב בסדור צלותא דאברהם (בעמק ברכה) שהנוהגים לומר עם הש"ץ "גדלו", הוא שיבוש, כי הש"ץ אומר לקהל: "גדלו לד' אתי...". ועל זה עונים הקהל עמו – "לך ה' הגדולה...". וכן הוא ברמ"א סוף סעיק קל"ד.

ח. כך גם בחזרת ספר התורה מהבימה לארון הקודש – ש"ץ אומר "הללו...". והקהל לא חוזר יחד איתו אלא אומר "הודו...". מובא ו'שיח תפילה' לר' יהודה טשזנר, שער י"ג, סדר הוצאת ספר תורה והכנסתו.

בדרכי חייני

לעילוי נשמת הרב אורי דסברג ז"ל

"ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה"

תחושת העצמאיות המתבטאת בהרגשת האדם, כאילו הוא היוזם והמוציא לפועל ומצליח, הוא אחד הכחות החזקים ביותר הטמונים בנפש האדם, אומר הרב דסלר בספרו מכתב מאליהו (חלק ד' עמוד 27).

הרי בחירה חופשית ניתנה לאדם. הרבה יוזמה, מרץ ונחישות מושקעים על ידיו כדי שנוכל לבחור בין טוב לרע. קשה לנו, כבני אדם, לתפוס את הטעות שבמחשבת כוחי ועוצם ידי, הרי אנחנו בטוחים שאנחנו שולטים במצב. לא פעם אנחנו נוכחים לדעת שהסיבה שבה תלינו את כל תקוותינו נכזבה. סיבה אחרת, שהיתה אולי רחוקה היא דווקא שהביאה את התוצאה המצופה.

כחי ועצם ידי בכביש לעיתים מאכזבת וגובה קרבות יקרים. הנהג שחוצה באור אדום רמזור או הולך רגל "ששם פס" על חוקי התנועה ולא מתעכב לרגע לראות ולעצור במעבר חציה כשיש אור ירוק, ימצא במצב שתקותו להגיע הביתה בשלום נכזבה.

לא פעם התרענו על חצית הקווים באור אדום. כבר כתבנו יותר מפעם אחת, שכמעט ואין רמזור אדום "שלא נגנב" ע"י נהג רשלן שבטוח שבכוחו לחצות את הצומת באדום כמו באור ירוק ללא פגיעה בעצמו או בחפים מפשע.

"ושמרת את מצות ה' א-לקיך ללכת בדרכיו וליראה אותו" (ח, ו). שלש פעמים מוזכר בפרשה הציווי "ללכת בדרכיו" – הוא שציוונו הידמות לו יתעלה, מה הקב"ה נקרא חנון אף אתה תהא חנון, מה הוא רחום אף אתה תהא רחום.

אל תעשה לחברך מה ששנוא עליך. מנע מעצמך כל דבר שבעשותו יש חשש שתזיק את חברך. כדי לזכות למדרגות געלות אלו של ללכת בדרכיו, יש לעלות ברוחניות. לא תתכן עליה ברוחניות – גם לא בענינים שבין אדם למקום – מבלי שתקדם לכן מלאכת תיקון המידות ושיפור ההתנהגות שבין אדם לחברו.

שבועות רבים מחפשים במשרד האוצר את המילארדים החסרים. יש לנו עצה, שגם תציל נפשות. התקנת מצלמות בכל רמזור, לפחות בכבישים סואנים. לנו אין ספק שההוצאה הגדולה תכוסה תוך כמה ימים ע"י דוחות לעוברים באור אדום. ואחר כך הקופה תתמלא. אבל, הרווח הגדול הוא ענין ההרתעה, אם הצלנו חיים בכך, זאת מטררתנו.

העלון מוקדש לזכר ולע"נ

הבחור **יוגב בן מזל** ז"ל **ודניאל פנחס** הי"ו.

טבע בים ת"א ב-כ"ב מנחם אב תשנ"ז.

יהי זכרו ברוך!